

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A. U.**, bytom S., zastúpený **JUDr. B. S.**, *advokátom so sídlom v B.* proti žalovanému **Daňovému úradu Senec**, Mierové námestie 17, Senec, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 609/230/26-2495/08/Horv zo dňa 23. januára 2008, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3S/72/2008-33 zo dňa 11. mája 2010, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3S/72/2008-33 zo dňa 11. mája 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 609/230/26-2495/08/Horv zo dňa 23. januára 2008. Týmto rozhodnutím žalovaný nevyhovел námietke žalobcu proti výzve žalovaného č. 609/230/50661/07/Horv zo dňa 11. decembra 2007, ktorou bol žalobca vyzvaný v zmysle § 58a zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o správe daní“) na zaplatenie nedoplatkov na daní z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie roku 1996, 1998, 2002, na zaplatenie penále na daní z príjmov fyzických osôb vyrubených platobnými výmerami Daňového úradu Senec č. 2001/12014 zo dňa 22. februára 2001, č. 2003/46905 zo dňa 28. júla 2003 a č. 2003/46867 zo dňa 28. júla 2003.

Svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil tak, že po preskúmaní spisového materiálu a administratívneho spisu žalovaného neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré

by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Krajský súd dospel k záveru, že žalobca v žalobe neuviedol, ako bol ukrátený na svojich právach, čo porušil žalovaný pri vydávaní svojho rozhodnutia, aké subjektívne právo žalobcu malo byť v tejto súvislosti porušené. Krajský súd uviedol, že súd za účastníka nevyhľadáva konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré podľa § 249 ods. 2 OSP majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom. Ďalej krajský súd dospel k záveru, že žalobca v celom správnom konaní, t. j. ani pri podávaní námietok, ani v žalobe nevzniesol námietku premlčania dane z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie roku 1998 a 2002. Keďže žalobca túto námietku vzniesol až na ústnom pojednávaní konanom dňa 11.05. 2006, krajský súd na túto námietku prihliadnuť nemohol. Z týchto dôvodov krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250e ods. 1 OSP (správne malo byť § 250k ods. 1 OSP) tak, že žalobcovi pre jeho neúspech v konaní náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a žalobe vyhovel.

Žalobca namietal, že sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje. V danom prípade sa nejednalo o odpustenie zmeškania lehoty, pretože námietku premlčania vzniesol na ústnom pojednávaní konanom dňa 11.05. 2006 a na túto námietku mal krajský súd jednoznačne prihliadnuť. Rovnako v podaní zo dňa 28.05. 2008 zopakoval, že nezákonnosť predmetného rozhodnutia vidí v tom, že nárok, resp. pohľadávky žalovaného sú v zmysle zákona premlčané.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril písomne dňa 23.07. 2010 tak, že žiadal napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť, pretože ho považuje za vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu treba považovať za dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) predovšetkým zdôrazňuje, že v danej veci je predmetom preskúmavacieho konania zákonnosť rozhodnutia žalovaného

Daňového úradu Senec č. 609/230/26-2495/08/Horv zo dňa 23.01. 2008, ktorým žalovaný nevyhovel námietke žalobcu proti výzve žalovaného č. 609/230/50661/07/Horv zo dňa 11.12. 2007, ktorou bol žalobca vyzvaný v zmysle § 58a zákona o správe daní na zaplatenie daňových nedoplatkov na dani z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie roku 1996, 1998, 2002 a na zaplatenie penále na dani z príjmov fyzických osôb vyrubených platobným výmerom Daňového úradu Senec č. 2001/12014 zo dňa 22.02. 2001, č. 2003/46905 zo dňa 28.07. 2003 a č. 2003/46867 zo dňa 28.07. 2003.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Z dispozičnej zásady, ktorou sa súd v správnom súdnictve riadi, vyplýva žalobcovi z ustanovenia § 249 ods. 2 OSP zákonná povinnosť uviesť okrem všeobecných náležitostí žaloby (§ 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 OSP) aj označenie rozsahu, v ktorom je rozhodnutie napadnuté, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a aký konečný návrh robí.

Podľa citovaného zákonného ustanovenia § 247 ods. 1 OSP treba považovať za osobitnú náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Nestačí iba všeobecné tvrdenie, že zákon bol porušený, resp. nesprávne aplikovaný. Žalobca musí poukázať na konkrétne skutočnosti z ktorých vyvodzuje porušenie zákona. Súd nemôže preskúmať správne rozhodnutie nad rámec žalobcom v žalobe vymedzeným. Ide o zásadu *iudex ne eat petita partium* (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorá vyplýva z ustanovenia § 249 ods. 2 OSP, a súd musí túto zásadu aplikovať vo všetkých veciach, z ktorých preskúmava na základe podanej žaloby zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Výnimku z tejto zásady predstavujú veci, v ktorých súd zistil,

že žalobou napadnuté rozhodnutie trpí takými vadami, ku ktorým musí súd prihliadať bez ohľadu na to, či žaloba takýto nedostatok rozhodnutia namietala (§ 250j ods. 3 OSP).

Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Z obsahu súdneho spisu mal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) za preukázané, že žalobca sa žalobou doručenu Krajskému súdu v Bratislave dňa 04.04.2008 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Daňového úradu Senec č. 609/230/26-2495/08/Horv zo dňa 23.01. 2008. Predmetná žaloba však nespĺňala náležitosti v zmysle § 249 ods. 2 OSP, preto krajský súd uznesením sp. zn. 3S/72/08-11 zo dňa 28.04.2008, doručeným žalobcovi dňa 15.05. 2008 tohto vyzval, aby v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia doplnil žalobu o vyjadrenie, v akom rozsahu rozhodnutie alebo postup správneho orgánu napáda, doplnil dôvody, v čom vidí nezákonnosť (nesprávnosť) rozhodnutia alebo postupu správneho orgánu s uvedením konkrétnych ustanovení zákona, ktoré mal správny orgán porušiť. Súčasne krajský súd vyzval žalobcu, aby v rovnakej lehote predložil plnomocentvo pre advokáta v zmysle § 250a OSP na zastupovanie v konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky mal z obsahu súdneho spisu za preukázané, že dňa 30.05.2008, t. j. v posledný deň lehoty určenej uznesením krajského súdu, doručil žalobca faxom krajskému súdu podanie, v ktorom uviedol, že napáda rozhodnutie žalovaného v celosti a tiež uviedol, že daňové úrady si môžu svoje pohľadávky v zmysle zákona riešiť do 4 rokov od podania daňového priznania a preto vidí nezákonnosť predmetného rozhodnutia v tom, že nárok (pohľadávka) je premlčaná.

Podľa § 42 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, telegraficky alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej, ktoré bolo urobené telegraficky, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Vzhľadom k tomu, že žalobca svoje telefaxové podanie (doručené krajskému súdu v posledný deň lehoty určenej v uznesení krajského súdu) do troch dní nedoplnil predložením originálu, a ani v lehote stanovenej krajským súdom nepredložil plnomocenstvo pre advokáta na svoje zastupovanie, mal krajský súd možnosť na toto telefaxové podanie neprihliadnuť a konanie z tohto dôvodu ako aj z dôvodu nepredloženia plnomocenstva zastaviť v zmysle § 250d ods. 3 OSP.

Krajský súd ale prípisom zo dňa 10.07. 2008 (doručeným dňa 17.07. 2008) vyzval žalobcu na doplnenie originálu faxového podania v lehote 10 dní. Žalobca originál faxového podania ako aj plnomocenstvo pre advokáta JUDr. B. S. doložil do súdneho spisu až dňa 31.10. 2008!

Podľa názoru najvyššieho súdu žaloba žalobcu zo dňa 04.04. 2008 nespĺňa náležitosti v zmysle § 249 ods. 1 OSP, keď žalobca v žalobe, ale ani v jej doplnení zaslanom krajskému súdu faxom dňa 30.05. 2008 neuviedol, v čom vidí nezákonnosť (nesprávnosť) rozhodnutia alebo postupu správneho orgánu s uvedením konkrétnych ustanovení zákona, ktoré mal správny orgán porušiť. Navyše žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 250b ods. 1 OSP). Nedodržanie lehoty na podanie žaloby predstavuje neodstrániteľný nedostatok (podmienku) konania, ktorý má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť (§ 250d ods. 3 OSP). V tejto dvojmesačnej lehote na podanie žaloby sa striktne uplatňuje koncentračná zásada na vyjadrenie všetkých žalobných dôvodov. Preto po uplynutí tejto dvojmesačnej lehoty už súd neprihliada na prípadné rozšírenie dôvodov žaloby, pretože ide o podanie urobené po lehote stanovenej zákonom (§ 250h ods. 1 OSP). Taktiež podľa názoru najvyššieho súdu žalobca ani v námietkach proti výzve žalovaného (§ 58a zákona o správe daní) nespochybňoval nijakým spôsobom daňové nedoplatky, ktoré žalobcovi vznikli predovšetkým nezaplatením dane z príjmov fyzických osôb na základe daňových priznaní podaných samotným žalobcom, keď žalobca dane, ktoré si sám vypočítal, neuhradil a neuhradil ani penále vyrubené správcom dane na základe Platobných výmerov Daňového úradu Senec č. 2001/12014 zo dňa 22.02. 2001, č. 2003/46905 zo dňa 28.07. 2003 a č. 2003/46867 zo dňa 28.07. 2003. Žalobca v námietkach podaných proti výzve na zaplatenie nedoplatkov vyslovil výhrady voči postupu Daňového úradu Senec v exekučnom konaní voči inému subjektu, ktoré námietky sú v danom prípade právne irelevantné, avšak

pokiaľ ide o námietku premlčania, túto v námietkach vzniesol, a to v bode 2. námietok zo dňa 27.12. 2007, ktorú námietku premlčania zopakoval tiež aj v písomnom podaní zo dňa 28.05. 2008 ako aj na pojednávaní krajského súdu dňa 11.05. 2010.

Pokiaľ ide o námietku premlčania, na ktorú žalobca v odvolaní poukazuje, najvyšší súd poukazuje na to, že koncentračná zásada konania, ktorá sa striktnie uplatňuje v konaní o preskúmanie rozhodnutia podľa druhej hlavy tretej časti OSP sa netýka uplatnenia námietky premlčania.

Premlčanie sa definuje ako uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Hlavným, ba rozhodujúcim následkom premlčania je vznik práva na námietku premlčania pre povinný subjekt, ktorý ju môže ale nemusí uplatniť. Námietka premlčania práva je námietkou právnou a neuplatňuje sa ňou taká skutočnosť, ktorú je účastník povinný tvrdiť najneskôr do rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni. Zo žiadneho ustanovenia práva hmotného ani procesného nevyplýva, že by žalobca musel uplatniť námietku premlčania v určitom štádiu konania a z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom (§ 69 zákona o správe daní) vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci, čo nevyklučuje ani jej uplatnenie v súdnom preskúmvacom konaní.

Podľa § 69 ods. 1 zákona o správe daní, právo vybrať daňový nedoplatok je premlčané po šiestich rokoch po skončení roka v ktorom nedoplatok vznikol.

Podľa § 69 ods. 2 zákona o správe daní ak správca dane vykoná úkon na vybratie daňového nedoplatku, premlčacia lehota začína plynúť znovu po skončení kalendárneho roku, v ktorom bol daňový dlžník o tomto úkone upovedomený; daňový nedoplatok je však možno vybrať najneskôr do 20 rokov po skončení roka, v ktorom daňový nedoplatok vznikol. Úkonom vykonaným na vybratie daňového nedoplatku je doručenie výzvy podľa §58a, proti ktorej daňový dlžník nepodal námietku alebo doručenie rozhodnutia, ktorým správca dane nevyhovie námietke daňového subjektu proti výzve.

Podľa § 69 ods. 5 zákona o správe daní na premlčanie práva vybrať a vymáhať daňový nedoplatok správca dane prihliadne, iba ak daňový dlžník vznesie námietku premlčania,

a to len v rozsahu uplatňovanej námietky. Podanie námietky má odkladný účinok. Správca dane posúdi vznesenú námietku, rozhodne o nej rozhodnutím; rozhodnutie musí obsahovať odôvodnenie. Proti rozhodnutiu sa daňový dlžník môže odvolať.

Nakoľko sa súd prvého stupňa námietkou premlčania žalobcu nezaoberal a bez rozhodnutia o nej nebolo možné rozhodnúť s konečnou platnosťou, musel odvolací súd napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 veta druhá a § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 OSP), v ktorom krajský súd, ak už raz pristúpil na vecne prejednanie žaloby, posúdi námietku premlčania vznesenú žalobcom podľa vyššie citovaných ustanovení zákona o správe daní a vo veci znova rozhodne. V novom rozhodnutí rozhodne krajský súd i náhrade trov celého konania (! 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. marca 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková